

AMERIŠKA DOMOVINA

Louis Burjes
29478 Vinewood Dr. 5-25-80
Wickliffe, Ohio 44092
IN SPIRIT
FOREIGN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco,
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg, Denver,

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER
Indianapolis, Florida, Ely, Pueblo, Rock Springs, all Ohio

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, OCTOBER 24, 1979

Leonid I. Brežnjev utrujen, ne mrtev

Leonid Brezhnev

MOSKVA, ZSSR. — Nobe-
ne tajnosti ni več, da je 72-
letni sovjetski voditelj Leo-
nid I. Brežnjev v zelo slabem
zdravstvenem stanju. Da je
to res, potrjujejo tudi dobro
poučeni sovjetski krogi v Mo-
skvi, čeprav neuradno. Zad-
nja leta se Brežnjev redko
pokaže v javnosti in njegovi
govori so kratki. Kljub temu
je njegova izgovorjava silno
nejasna. Vsi domači in tuji
opazovalci pa soglašajo, da je
Brežnjev še vedno zdaleč naj-
bolj vplivna oseba na sovjets-
ki politični lestvici in da ni-
ma vidnega naslednika.

Pretekli teden se Brežnjev
ni udeležil nekaj važnih urad-
nih prireditiv v sovjetskem
glavnem mestu. Takoj so se
razširile govorice, češ, da je
sovjetski voditelj resno bolan
in celo, da je umrl. Podlage
za taka uganjanja ni bilo in
Sovjeti jih niso hoteli javno
zanikati.

Zahodni dopisniki, ki poro-
čajo iz Moskve, so pa vpraša-
li svoje vzhodno-evropske ko-
lege, ali kaj vedo o tem. Ti so
jim odgovorili, da je Brež-
njev zelo utrujen, ni pa resno
bolan. Pred dvema tedni je
bil Brežnjev namreč na 4-
dnevnom obisku v Vzhodni
Nemčiji, kjer so slovesno
praznovali 30-letnico tega re-
žima. Brežnjev se je udeležil
več slovesnosti kljub slabemu
vremenu. Ker je navdušen lo-
vec, so ga vzhodnonemški vo-
ditelji povabili na lov. Kljub
protestom svojih zdravnikov,
se je temu vabilu Brežnjev
odzval. Lov je sicer bil uspe-
šen, Brežnjev se je pa zelo
utrulil.

Kot znak, da res ni politi-
čne krize v ZSSR, so nekateri
omenili obisk Andreja Kiri-
lenka na Madžarskem. Kiri-
lenka smatrajo vsaj tuji opa-
zovalci kot drugo osebje v sov-
jetski politični hierarhiji. Če
bi bilo res kaj narobe z Brež-
njevom, so menili, bi Kirilen-
ko ostal doma ali se takoj
vrnil.

Ameriška vojaška pomoč Kitajski ni izključena

WASHINGTON, D.C. — A-
meriški tajnik za obrambo
Harold Brown bo obiskal Ki-
tajsko in se pogovarjal z naj-
višjimi kitajskimi vojaškimi
in političnimi osebnostmi.
Čeprav je ameriško tajništvo
za zunanje zadeve uradno za-
nikalo, da nameravajo 'ZDA
pošiljati vojaško pomoč Ki-
tajski, dobro poučeni krogi
trdijo, da bo skušala Carter-
jeva vlada uporabljati Kitaj-
sko kot protiutež Sovjetski
zvezi.

Novi grobovi

Albert M. Poklar

Preteklo soboto je v Hill-
crest bolnici umrl 57 let stari
Albert M. Poklar, mož Anne,
roj. Carrish, oče Michaela in
Robert, tast Paulette, 2-krat
stari oče, brat Emillie Kastel-
lec in Roberta, lastnik Poklar
Chevrolet, Inc. v Chagrin
Fallsu. Pogreb bo iz Brick-
manovega pogrebnega zavo-
da na 21900 Euclid Avenue
danes, v sredo, v cerkev sv.
Franciška Asiškega v Gates
Millsu ob 10. dopoldne, nato
na pokopališče Vernih duš.
Pokojnik je živel v Bratenah-
lu. Družina priporoča v po-
kojnikov spomin darove do-
brodelnim organizacijam.

Thomas Yurlina

Umril je 83 let stari Thomas
Yurlina, vdovec po umrli
ženi Maury, roj. Telban, oče
Joseph, Roberta, Mary Jane
Elam, Edwarda (pok.) in Tho-
masa (pok.). Pogreb bo iz
Zak pogrebnega zavoda na
6016 St. Clair Avenue v pe-
tek, 26. oktobra, ob 10. dopol-
dne, v cerkev sv. Vida ob
10.30, nato na Kalvarijo. Na
mrtvaškem odru bo danes
zvečer od 7. do 9. in jutri po-
poldne od 2. do 4. in zvečer od
7. do 9.

Bivši iranski šah Reza Pahlevi je v krščnem stanju

NEW YORK, N.Y. — V po-
nedeljek zvečer je prispel v
New York bivši iranski šah
Reza Pahlevi. Sporočili so, da
je prišel v to mesto na zdrav-
ljenje in da je bolezen rak.
Dobro poučeni krogi menijo,
da je šah v resnem zdrav-
stvenem stanju. Nekateri ce-
lo trdijo, da zdravniki Pahle-
viju ne bodo mogli več poma-
gati.

Šah je bil strmoglavljen
januarja letos in je takrat od-
šel v tujino z družino. V pe-

Kuba je po 20 letih izpustila H. Matosa

HAVANA, Kuba — Hubert
Matos je bil nekoč osebni pri-
jatelj in sodelavec kubanske-
ga komunističnega samodržca
Fidela Castra. Borila sta se
skupaj proti režimu Fulgenci-
je Batiste. Takoj po zmagi
gverilcev 1. 1959 je bil Matos
namenjen za visok položaj v
Castrovi vladi.

Skozi vsa leta skupnega bo-
ja Matos ni vedel ali slutil, da
je Fidel Castro naklonjen ko-
munistom in da je morda bil
Castro vseskozi že komunist.
Ko so Castro in kubanski re-
volucionarji prevzeli oblast je
Matosu kmalu postalo jasno,
kam namerava Castro voditi
Kubo. Protestiral je. Poslal
je osebno pismo Castru, v
kateremu je svojem nekda-
njem prijatelju in soborcu
jasno in odločno povedal, za-
kaj noče sodelovati več v nje-
govi vladi. Prosil je Castra,
naj ga razreši vseh uradnih
funkcij in mu dovoli, da zopet
postane učitelj.

Castrov odgovor je bil zna-
čilen in za Matosa usoden.
Dva dni po odposlanem pismu
je Matosa aretirala novousta-
novljena kubanska tajna poli-
cija. Matosa so obtožili velei-
zdaje. Njegovo sojenje je bilo
javno in sam Castro je govoril
proti njemu kake štiri ure.
Matosu so dovolili samo-
obrambo in je govoril dve uri.
Odločitev sodišča je pa bila
neizogibna in Matos je bil
obsojen na 20 let v ječi. Ta
kazen je Matos pred dnevi
prestal. Čeprav je sam dvo-
mil, da ga bo kubanska vlada
oz. Fidel Castro res izpustila
na svobodo, je njegov sin spo-
ročil tujim novinarjem, da se
je to zgodilo. Pričakujejo, da
bo Matos kmalu odšel v tuji-
no, če mu bo za to potovanje
Kuba dala dovoljenje.

tek bo Reza Pahlevi obhajal
svoj 60. rojstni dan.

Kitajski voditelj Hua Guo-feng obišče Zah. Evropo

BONN, Zah. Nem. — Kitaj-
ski ministrski predsednik Hua
Guo-feng je prispel na obisk v
Zahodno Nemčijo, kjer bo
ostal 8 dni. Prej je bil v
Franciji, kjer so ga zelo topla
sprejeli. To je prvo potovanje
58-letnega kitajskega državni-
ka v Zahodno Evropo. Lani
je namreč obiskal Jugoslavijo
in Romunijo, kar je silno raz-
dražilo Sovjetsko zvezo.

Dejanski položaj Hua Guo-
fenga na kitajski politični le-
stevici tujim opazovalcem ni
povsem jasno. Uradno ga Ki-
tajci imajo za nekakšnega nas-
lednika Mao Tse-tunga, ka-
teremu je vsaj fizično podo-
ben. Neuradno pa Kitajci sa-
mi dajejo vtis, da je najpo-
membnejša politična oseba na
Kitajskem 75-letni Teng
Hsiao-ping.

Zahodno-nemška vlada je
seveda sprejela Hua Guo-
fenga z vsemi častmi. Vlada
očitno upa, da bo ta obisk po-
vod za izboljšanje odnosov
med obema državama, pose-
bno na področju gospodar-
skih stikov. V Bonnu pričaku-
jejo, da bosta Hua Guo-feng
in zahodnonemški ministrski
predsednik Helmut Smidt
podpisala pogodbe o znanstve-
nih in kulturnih izmenjavah.
Ker obe vladi želita doseči
boljše odnose, razgovorci v
Zah. Nemčiji dvomijo, da bo
prišlo do kakšnih bistvenih
nesoglasij. Edina skrb zahod-
nonemške vlade je možnost,
da bi Hua Guo-feng ostro na-
padel Sovjetsko zvezo in nje-
no politiko.

Ko bo končal svoj obisk v
Zahodni Nemčiji, kjer si bo
ogledal več zgodovinskih in
industrijskih točk, bo kitajski
voditelj odpotoval v Veliko
Britanijo in nato v Italijo. V
njegovem spremstvu je tudi
zunanji minister Huang Hua,
ki je bil svoj čas veleposlanik
v Washingtonu.

NOVA KRIZA V IZRAELSKI VLADI; ZUNANJI MINISTER M. DAJAN JE ODPSTOPIL

JERUZALEM, Izr. — Že
dalj časa je bilo vsem opazo-
valcem političnih razmer v
Izraelu jasno, da se minist-
ski predsednik Menahem Be-
gin in njegov zunanji mini-
ster Moše Dajan ne soglašata
glede politike izraelske vlade
napram palestinskemu vpra-
šanju. Begin in njegovi somi-
šljeniki v vladi in v stranki
Likud, ki jo načeljuje, Pale-
stinec ne zaupajo in jim ni-
so pripravljeni dopustiti no-
bene resne politične vloge v
državi. Dajan, ki je bil član
Delavske stranke, preden je
postal član Beginove vlade
leta 1977, je bolj popustljiv v
tem oziru.

Dajanovo stališče je, da se
mora Izrael sprijazniti z dej-
stvom, da v državi živi več
tisoč Palestincev-Arabcev
in da ti ne bodo voljni osta-
ti drugorazredni državljani za
vedno. Po Dajanovem mnenju
jim bo moral Izrael prej ali
slej ponuditi neakšno obliko
politične avtonomije. Temu pa
Begin in njegovi podporniki
nasprotujejo. Begin je pre-
pričan, da bi izraelski Pale-
stinci uporabljali avtonomijo
v prid Palestinske osvobodil-
ne fronte in v škodo Izraelu.

Javno mnenje v Izraelu
glede tega vprašanja je delje-
no. Na Beginovi strani so ti-
sti, ki mislijo, da je vso ozem-
lje, ki ga ima Izrael vojaško
zasedenega, v resnici sestaven
del Izraela in da zaradi tega
imajo Izraelci židovskega ro-
du neomejeno pravico naseli-
ti se kjerkoli na tem ozem-
lju. Nekateri skrajnejši so ce-
lo trdili, da imajo pravico na-
seliti se na zemljiščih, ki so
last Arabcev. Izraelsko vr-

hovno sodišče je pa odredilo,
da so taka dejanja protizako-
nita.

Z Dajanom soglašajo tisti
Izraelci, ki menijo, da bo Iz-
raelu mogoče doseči trajen
mir le v sodelovanju s pale-
stinskim prebivalstvom in da
edino na ta način jih lahko
odvrčajo od PLO. Ako ne
bodo videli Palestinci v Izra-
elu nobene politične bodočno-
sti, se bodo brez dvoma opre-
delili za PLO. Nobene tajno-
sti ni, da se Carterjeva vlada
strinja z Dajanovim stali-
ščem in da je tudi egiptski
predsednik Sadat bolj naklo-
njen Dajanu kakor Beginu.

Beginovo stališče

Ko sta Egipt in Izrael mar-
ca letos podpisala mirovno
pogodbo, je Begin res oblju-
bil, da bo njegova vlada Pa-
lestinec na desnem bregu
reke Jordan in v Gazi ponu-
dila politično avtonomijo. Iz-
raelski voditelj pa ni povedal,
kdaj bodo Palestinci dobili
avtonomijo in tudi ni orisal,
kakšne pravice bodo Pale-
stinci imeli. Pogajali se bomo
o vsem tem, je rekel.

Pri pogajanjih med Begi-
nom na eni strani in Sadatom
in Carterjem na drugi se je
kmalu pokazalo, da je Begi-
nova zamisel o avtonomiji ze-
lo slična verziji, ki so si jo
zamislili Sovjeti glede odno-
sov med zvezno ali centralno
vlado v Moskvi in vladami
posameznih sovjetskih repub-
lik. Po Beginovem mnenju
namreč naj bi Palestinci ime-
li minimalno nadzorstvo nad
lokalnimi zadevami in nič
več. Dejanska oblast na des-
nem bregu Jordana in v Gazi
bi ostala v rokah izraelske
vojske.

Vse to je Dajanu postalo
nesprejemljivo. Ko je govoril
z novinarji takoj po odstopu,
je dejal, da se je počutil čed-
dalje bolj osamljenega v Be-
ginovi vladi in da je bil pri-
siljen zagovarjati zunanjo in
tudi notranjo politiko, s kate-
ro se ni mogel več strinjati.
"Moje mišljenje glede več
stvari ni bilo mišljenje veči-
ne v vladi," je rekel.

Opazovalci v Jeruzalemu
so enotnega mnenja, da bo
Beginu uspelo reorganizirati
svojo vlado in nadaljevati
kot ministrski predsednik.
Pričakujejo pa, da bo imel
vedno več težav, ker bo po
odstopu Dajana manjkal čla-
na, ki je bil bolj zmernega
značaja.

Inflacija povzroča resne posledice navadnemu delavcu

CHICAGO, Ill. — Neki u-
službenec zvezne vlade je
sporočil, da kljub večjim o-
sebnim dohodkom porast in-
flacije v ZDA resno ogroža
življenjski standard navadne-
ga ali povprečnega delavca.
Zaradi inflacije namreč more
povprečen delavec sedaj na-
kupiti za 8% manj blaga ali
drugih storitev kakor lani ob
istem času. Inflacijska lestvi-
ca v ZDA je dosegla 13,4% na

Iz Clevelanda in okolice

LILIJAZ praznuje—

V nedeljo, 28. oktobra, bo
začetek zaključnega prazno-
vanja 60-letnice Dramatskega
društva "Lilija" s sv. mašo ob
11.30 dopoldne v cerkvi Ma-
rije Vnebovzete.

Prodaja peciva—

Oltarno društvo pri Mariji
Vnebovzeti bo imelo prodajo
peciva v soboto, 27. oktobra,
od 2. do 7. zvečer in v nedeljo
po vsaki sv. maši v šolski dvo-
rani. Članice Društva in dru-
ge faranke so lepo naprosene
za domače pecivo.

Brivnica zaprta—

Znana Petričeva brivnica
na E. 185 cesti bo zaradi od-
sotnosti lastnika zaprta od
ponedeljka 29. oktobra do po-
nedeljka 5. novembra. Odrpta
bo 6. novembra.

Asesment—

Podružnica št. 25 SZZ bo
pobirala asesment v četrtek,
25. oktobra, od 5.30 do 7. zve-
čer v društveni sobi farne
dvorane pri Sv. Vidu.

Spominski dar—

Rojakinja Marija Šef je
darovala \$10 v tiskovni sklad
Ameriške Domovine v spomin
pok. Alojzija Šef. Hvala lepa!

Darovi AD—

G. Ivan Dracar, Cicero, Illi-
nois je daroval \$10 v tiskovni
sklad AD.

Rev. Jos. Cvelbar, Lake
Panassoffkee, Florida je daro-
val AD \$12.

G. Jože Gregorčič, Toronto,
Kanada je pa daroval \$10.

Vsem darovalcem naša is-
krena hvala!

Belokranjski klub vabi—

Vstopnice za Belokranjsko
Martinovanje, ki bo 10. no-
vembra v Slovenskem narod-
nem domu na St. Clair Ave-
nue se dobijo pri tajnici na
261-0386. Tudi lahko kličite
481-3308. Vsi vabljeni!

Nabiralca oglasov
potrebujemo—

Uprava Ameriške Domo-
vine išče zastopnika, ki bi
nabiral oglase. Lep doho-
dek. Za podrobnosti kličite
Madeline na tel. 431-0628.

Primorski klub vabi—

Vstopnice za Primorski ve-
čer z večerjo in plesom, ki
bo 27. oktobra ob sedmih zve-
čer v Slovenskem narodnem
domu na St. Clairju se dobijo
pri članici kluba ali pa pokli-
čite tajnico Pavlo Rijavec na
tel. 431-5030. Vstopnice so po
\$9. Vsi vabljeni!

Lilija vabi—

Dramatsko društvo Lilija
bo zaključilo praznovanje 60-
letnice obstoja z banketom v
nedeljo, 28. oktobra, ob 1. uri
popoldne v Slovenskem domu
na Holmes Avenue. Po ban-
ketu bo program, nato pa
ples. Vstopnice so po \$6 in
\$3 (za otroke) in se dobe pri
tajnici. Kličite 261-5568.

VREME

Pretežno oblačno z možno-
stjo krajevnih neviht danes
do 30%. Najvišja tempera-
tura bo okoli 45 F. Jutri bo
delno oblačno in hladno z
najvišjo temperaturo okoli
50 F.

leto in nič ne kaže, da se bo
kmalu znižala.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Mon., Wed., Fri., except holidays and 1st 2 weeks
in July

NAROCNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in deželo izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$15.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months

Fridays only: \$10 per year—Canada and Foreign: \$15 a year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

No. 119 Wed., Oct. 24, 1979

Beseda iz naroda...

Ob 60-letnici Dramatskega društva "Lilija"

CLEVELAND, O. — Dobo v začetku tega stoletja tja do začetka prve svetovne vojne lahko v manjšem obsegu imenujemo dobo preseljevanja narodov, saj so ljudje trumoma prihajali iz Evrope v Ameriko. Tudi na tisoče Slovencev se je v tistih letih podalo v to obljubljeni deželo onstran morja. Veliko teh je našlo pot v Cleveland in del teh ljudi v Collinwoodsko naselbino. Število Slovencev v naselbini je naglo rastle in želji, da bi ostali čim bolj povezani med seboj, so začeli organizirati podporno društva. Prvo takšno podporno slovensko društvo v Collinwoodski naselbini je bilo "Sv. Janez Krstnik", ustanovljeno 1. 1903, kateremu so kmalu sledila druga društva.

Podpornim društvom pa so sledila tudi kulturna društva in prvo teh je bilo "Vrh planin". Gojilo je petje in dramatik, ni pa obstajalo dolgo. Sledilo je društvo "Naš dom" z istimi nameni, pa je po par letih delovanja utihnilo. Avgusta 1919, proti koncu gradnje Slovenskega doma na Holmes Avenue se je na seji direktorija tega Doma sprožila ideja, naj se osnuje tudi igralska skupina. Ta ideja je bila uresničena, ko je bilo 18. avgusta ustanovljeno dramatsko društvo LILJA, kot Domov odsek, pa vendar popolnoma samostojno v vseh ozirih. Dne 9. novembra bo poteklo 60 let, odkar se je LILJA prvič predstavila slovenski javnosti na odru, katere jo je navdušeno sprejela. Sledilo so leta plodovitega delovanja.

Ob praznovanju 10-letnice Slovenskega doma je v članku "Ob desetih letih" Ivan Trček zapisal naslednje: "Na kratko naj bo k temu članku še: Dramatično društvo Lilija je pričelo delovati istočasno, kot je bil otvorjen Slovenski dom in vrši svoje vzvišeno težko nalogo že celih 10 let. Vprizorili so okrog 50 raznih predstav in mnogih drugih prireditvev. Člani LILJE so bili vedno najneustrašnejši borci za moralen in tudi finančni napredek ustanove Slovenski dom. Le zavest vseh onih igralcev in igralk, ki so in še igrajo pri LILJI, da so storili dobro delo v narodov napredek, jim je plačilo za njih zasluge. Na tem mestu

naj bo omenjeno, da mora narod biti najbolj hvaležen onim, ki brezplačno žrtvujejo svoje zmognosti in čas v korist splošnosti. Dajmo jim ob 10-letnici častno priznanje."

H gornjemu res nimam kaj dodati, kot samo: Ob 60-letnici LILJA lahko s ponosom gleda na izvršeno delo. Naloga, katero so si zastavili ustanovitelji društva, je častno opravljena. Vsa ta leta je podajala našim ljudem lepote slovenske besede in slovenske kulture. Bodrila jih je k narodni zavesti in vzpodbujala, naj bodo ponosni, da so člani Slovenskega naroda. Istočasno je skrbno vzgajala kader mladih igralcev in igralk, ki so pripravljeni to lepo kulturno poslanstvo vršiti tudi v bodoče.

Ob društvem "diamantnem jubileju" je LILJA posebnost vesela, da lahko pozdravi še živeče društvene ustanovitelje: Henry in Jennie Batič, Josephine Cigoj, Louis Jerkič, Joe Kompare, Mary Matoh, Joe Matoh, Josephine Rovanské, Antonija Stradtjot in Jennie Skerl. Louis Jerkič je bil tudi prvi društveni predsednik.

Ko LILJA v nedeljo, 28. oktobra 1979 praznuje 60-letnico ustanovitve, naj sprejme iskrene čestitke, s pobožno željo, naj svoje poslanstvo vrši še dolgo vrsto let.

Francie Ancel

Jesenski koncert Glasbene Matice

CLEVELAND, O. — Jesenski koncert pevskega zbora Glasbene Matice bo v nedeljo, 4. novembra, ob 4. popoldne v Slovenskem narodnem domu, na St. Clair Avenue, pod vodstvom znanega Vladimira Malečkarija ter s spremljavo na klavirju Reginalda Resnika.

Na programu bodo klasične slovenske pesmi in precej narodnih. Poleg celotnega zbora bo nastopilo nekaj naših pevk in pevcev v duetih in kot solisti. V angleščini bo zbor zapel nekaj znanih pesmi iz "My Fair Lady".

Po programu bo prijetna domača zabava in ples. Igral bo Ken Zagar orkester. Priporočamo res lep popoldan in večer!

Vstopnice so po \$4 in se dobe pri članih zbora ali pa pokličite Cathy Hopkins na tel. 884-6143. Lahko si rezervirate sedež pri mizah v dvorani ali na balkonu, cena je ista.

Publicijski odbor

Ob obletnici smrti Kazimirja Kukoviča v Ljubljani

CLEVELAND, O. — Kazimir Kukovič je bil več let pred drugo svetovno vojno v Ljubljani nastavljen za višjega policijskega uradnika. Bil je poročen, z njegovo ženo Pavlo sta imela edinega sina Janeza.

Kazimir Kukovič je bil vedno zaveden Slovenec in to se je pokazalo v javnosti z njegovimi dobrimi deli. Bil je vedno zaželen govornik v naši policijski šoli v Ljubljani in je bil naš odlični učitelj, katerega smo vsi visoko cenili.

Čim je bila Slovenija zasedena od Nemcev in Italijanov, Slovenci nismo imeli več popolnega življenja. Kakor hitro se je rodila OF, so se pojavili krivi preroki, kateri so oznanjali svobodo našemu narodu. Tako je bil velik del našega naroda prevaran in nevedno vprežen v komunistični voz. Kakor hitro so komunisti začeli zahrbtno pobijati naše ugledne slovenske može, so se že začele zavednim Slovincem odpirati oči. Tako se je začel ilegalen odpor, katerega so vodili naši zavedni Slovenci, čeprav je bilo to tvegano delo.

Med policijskimi uradniki je bil prvi, kateri je bil zahrbtno ustreljen v Tivoliju, višji policijski uradnik Ivan Polak. Tako so OF-ari dali povod, da je oživela v Sloveniji prava protikomunistična organizacija, katerega ne bo nikoli izumrla. V tej organizaciji je bil najbolj delaven in neustrašen četnik Kazimir Kukovič. Navidezno je imel več svojih sodelavcev, kateri so bili z njim vpisani kot popolni četniki. V resnici so bili pravi komunisti, kateri so v tem slučaju hinavsko koristili OF. Tako je bil kmalu ponehal atentata na Kukoviča, kateri se je delno ponesreči, bil pa je ustreljen njegov spremljevalec, Anton Habjan.

Po Habjanovi smrti ni imel Kukovič pravega spremljevalca, pač pa ga je začasno nadomestoval policijski agent Anton Zaman. Anton Zaman je sam klical po telefonu podpisane. Zaupno mi je povedal, da bo Kukovič potreboval novega spremljevalca, in to enega, kateri bi se sam prostovoljno javil. Na vse to sem pristal in sem se drugi dan predstavil Kukoviču, s komur sva se o vsem povoljno pogovorila. Tako sem postal Kukovičev stalni spremljevalec in njegov bližnji prijatelj. Tedaj sem bil odrejen v službo v njegovi pisarni kazenskega referenta za kontrolo cen. Pri vsem tem mi je bil desna roka moj prijatelj Anton Zaman, kateri je pa moral preranoumireti.

Kazimir Kukovič je bil nam vsem priljubljen. Bil je velik idealist in ljubitelj našega naroda. Večkrat je v svojem govoru omenil našo Koroško in Primorsko. Bil je prepričan, da bo po končani vojni vse to priključeno Sloveniji. Izrazil se je še; da bo on po vojni nastopil svojo službo v Celovcu, ker je to mesto tako ljubil. Na to mu je podpisani dejali: "Gospod predstavnik, a mi bomo tako ostali tu brez Vas." Odgovoril mi je: "Kjer bom jaz, boste tudi Vi, Vrtačnik." Za vse to sem se mu hvaležno zahvalil.

Ko sva se s Kukovičem sprehajala, mi je dejal: "Dela se na tem, da bomo kmalu imeli naše fante, kateri bodo v naši Sloveniji napravili red in mir. Ne bo se treba nikomur več bati, da bi bil kje iz

zasede ustreljen." — Vprašal sem ga: "Kako bo to mogoče storiti, ker so naši gospodarji še Nemci in Italijani." — Odgovoril mi je: "To se mora zgoditi, ker bi bili v nasprotnem slučaju vsi pobiti. Vrhovni poveljnik nas vseh je general Draža Mihajlovič."

To je bil za mene točen dokaz, da se je že takrat pripravljalo rojstvo naših varuhov domobrancev. Večkrat je hodil Kukovič na tajne sestanke, kjer so bile navzoče velike osebnosti. Poleg Kukoviča sem poznal le Marjana Strniša. Jaz sem bil le kot stražnik v predsobi, kjer so se ti sestanki vršili. Drugače se je pa vse to vršilo strogo tajno. Kukoviču so njegovi prijatelji svetovali, da bi se začasno kam umaknil, in bi se tako lahko izognil ponovnemu atentatu komunistov. Tega se ni ustrašil, kot popoln idealist je tako svoje začeto delo neustrašeno nadaljeval.

V zgodnjih jutranjih urah, 8. oktobra 1942, so v Medvedovi ulici komunisti ponovno s špansko strojnico napadli Kukoviča. Jaz sem bil tik zraven njega. Kukovič je po prvih streljih padel na tla hodnika. Takoj sem ga dvignil in ga hotel odnesti na varno. Ko je strojnica neprestano streljala na naju, sem imel občutek, da je bil Kukovič ponovno zadet. Napadalec je streljal iz gostilne, ki se je nahajala na nasprotni strani te ulice.

Ostal sem miren, položil sem Kukoviča na tla, obložil sem okrog njega vreče, napolnjene s peskom, ki so bile pripravljene za slučaj bombardiranja. Nato se je pričelo med tremi napadalci in menoj pravo streljanje. Kot toča so krogle neprestano letele vse naokrog. Zdelo se mi je, da sem padel enega od napadlcev. Kar naenkrat so prenehali streljati na mene in so skupno odšli neznano kam.

Nepričakovano se je pojavil pred menoj italijanski policijski agent s pištolo v roki, ki me je hotel takoj ustreliti. Jaz sem ga prehitel in mu pištolo izbil iz rok. Med nama se je začela fizična borba, kdo bo prevladal. V najbolj kočljivem trenutku sta se pojavila pred nama dva italijanska karabinjerja, katere sta naju ločila in sta tako zaustavila najino borbo.

Čim je bil italijanski policijski agent svoboden, je pobral svojo pištolo s tal in me hotel zopet ustreliti. To sta mu preprečila karabinjerja z besedami: "On je v naših rokah in nam bo to v veliko korist, da imamo živega morilca pod našim nadzorstvom." Nazadnje sem zavpil nad njimi: "Jaz sem v isti službi kot vi, kar vam lahko dokazem v svojih izkaznicah, katere imam pri sebi." Oni so me začeli teptati in so vpili name: "Podobne ponarejene dokumente imajo vsi komunisti in da sem jaz ustrelil slovenskega policijskega komisarja. Eden izmed navedenih karabinjerjev se je nahajal v bližini v času, ko je bil atentat na Kukoviča. On je to videl in se je umaknil na varno. Uklenjenega so me italijanski policijski uslužbenci odpeljali na bližnjo karabinjersko postajo. Po zaslugi policijskih uradnikov so me morali Italijani končno spustiti na svobodo.

Italijani so se mi primerno oprostili, ko so zvedeli, kako je bilo pri Kukovičevem atentatu. Pri tem so mi svetovali, da bi se naj umaknil v Italijo in bi me v tem slučaju razrešili policijske službe. Plačo in vse ugodnosti bi imel iste, kot če bi ostal v po-

licijski službi. Na vse to sem se zahvalil in jim rekel: "Ostal bom v Ljubljani do konca vojne ne glede na to, kaj se bo z menoj zgodilo."

Jože Vrtačnik

Zlata poroka pri Sv. Štefanu v Chicagu

CHICAGO, ILL. — V nedeljo, 7. okt., smo imeli izredno slovesnost v cerkvi sv. Štefana. Naš naročnik Jakob Strazišar in njegova žena Josefina sta obhajala 50-letnico zakonskega življenja, zlati jubilej.

Sv. mašo je opravil p. Atanazij Lovrenčič ob asistenci p. dr. Kalista in p. Tadeja Trpina. Med mašo je imel p. Atanazij zelo lep govor, v katerem je na kratko tudi opisal življenjsko pot zlatoporočencev, ki pa ni bila vedno lahka, posebno ne med vojno in prva leta po vojni. Po tem govoru sta po 50 letih zopet obnovila zakonske obljube.

Po končani maši je bilo kosilo in program v veliki sve-toštevanski dvorani, katerega so se udeležili številni prijatelji iz Chicaga in okolice, opazili pa smo tudi goste iz Milwaukeeja in države Michigan.

Po izredno okusnem kosilu, ki ga znajo pripraviti samo slovenske kuharice, se je razvil program, p. Atanazij jima je še enkrat čestital, njihov vnuk Vincenc Rigler je nato opisal življenjsko pot svojih starih staršev ter jima čestital k zlatemu jubileju, nato jima je čestitala tudi mala vnukinja Suzi Rigler.

V zelo globoko segajočem govoru jim je čestitala ga. Ana Gaber ter opisala delo in skrb slovenske kmečke matere in žene, kakor tudi očetovo skrb za družino. V imenu Materinskega društva pri Sv. Štefanu jim je čestitala ga. Frances Zibert. Pevski zbor je njima na čast zapel več slovenskih pesmi, plesalska skupina Slov. radio kluba pa jima je zaplesala več slovenskih plesov. Ker je bil naš jubilar med vojni tudi domobranec, je za to slovesnost prišel v Chicagu tudi njegov bivši poveljnik, g. Franc Mejač.

Naš zlatoporočenec je bil rojen leta 1905 v Strazišču na Notranjskem, žena Josefina pa v Krvavi peči na Dolenjskem. Poročila sta se v cerkvi sv. Andreja v Otavah, ki je podružnica farne cerkve sv. Vida v Strazišču. V zakonu se jima je rodilo pet otrok, od katerih trije živijo v Sloveniji, sin Jack in hči Marija, poročena Rigler so z njima tu. Kot je vnuk Vincenc Rigler povedal pri opisovanju njune življenjske poti, sta preživela tudi težka leta, tako med vojno in še posebno po vojni, ko je žena in mati ostala sama doma z otroci v negotovosti, kaj je z možem, mož pa v tujini v skrbi, kako je doma z družino. Seleta leta 1956 je bilo omogočeno ženi, da je prišla s sinom Jackom za možem v Ameriko, kamor je pozneje prišla še hči Marija z možem Vinkotom in otroci.

Po programu na odru se je pričela res pristno domača zabava, vsi smo bili zelo dobro razpoloženi, k temu je pripomogel tudi Janez Arko in njegov orkester.

Našima jubilaroma pa naj Bog da, da v krepkem zdravju dočakata še mnogo jubilejov do skrajnih mej življenja.

Naročnica ga. Vera Magajne je prejela iz Slovenije žalostno vest, da je v Štepanji vasi umrl 5. oktobra njen oče

Avgust Kostelec. Pokojni zapušča v Sloveniji ženo Pepco in sinova Avgusta in Andreja, v Ciceru, Ill., pa hčer Vero. Naše sožalje.

Ludvik Jelenc

Drobtinice, sladke in žaltave ... iz Chicaga

CHICAGO, ILL. — Pred nedavnim je med zlatavimi drobtinami v A.D. g. J.P. potarnal, da je bilo na Baragovem dnevu vse preveč "amerikansko" tako, da bi se bil kmalu obrnil in odšel domov.

Te vrstice pišem, ker sem mnenja, da ima g. J.P. mnogo somišljenikov med Slovenci, zato bom napisal, kaj se je meni pripetilo.

Leta 1976 sem bil v Baragovi deželi in sem imel več razgovorov z gđc. Agnes Rufus, urednico "Baraga Bulletin". Potožila je, da kljub velikemu številu udeležencev na Baragovih dnevih, je med Slovenci razmeroma majhno število članov Baragove zveze.

Ta dejstva sem skušal podrobneje ogledati in raziskati ter sem začel povpraševati med Slovenci, zakaj niso člani te zveze. Kmalu sem dočkal, da mnogo Slovencev "Bulletin" ne razume ter s težavo občuje z Zvezo zaradi pomanjkljivega znanja angleščine. Odločil sem se, da bom ob prvi priliki skušal to pomanjkljivost po svojih močeh popraviti.

Ta prilika se mi je ponudila na Baragovo nedeljo, dne 30. jan. 1977. Udeležil sem se sestanka čikaškega odseka Baragove zveze, ki se je vršil po deseti maši v spodnji sve-toštevanski dvorani.

Na sestanku sem postavil predlog, da naj bi bilo Bulletin priloženo v slovenščini pismo, ki bi vsebovalo izvlečke Bulletinovih člankov. Pismo naj bi prejeli samo tisti, ki bi to izrecno želeli ter bili pripravljeni plačati stroške tega pisma.

Takoj sem opazil opozicijo proti mojemu predlogu od nekaterih angleško govorečih članov Zveze. Predlog sem podal tajnici v slovenščini, vendar je zahtevala, naj ga ji narekujem v angleščini. Med tem, ko sem razlagal tajnici točke predloga, je g. predsednik že odprl debato, kar je proti pravilom. Najprej mora biti predlog v celoti revidiran v zapisniku, šele nato se prične debata. Vsekakor debato je odprl predčasno tako, da ni bilo mogoče celoten predlog podati. V odboru tudi slovensko govoreči člani niso predloga podprli.

Vzrok temu je bil najbrž ta, da je bil najostrejši nasprotnik predloga "slovenski duhovnik iz Lemonta", ki se je skliceval na to, da Ave Marija prinaša članke od Barage v slovenščini. To je do neke mere res, res pa je tudi, da Ave Marija ne povzema člankov iz Bulletin, da bi jih Slovenci lahko čitali tudi v slovenskem jeziku. Tisti, ki so večji obeh jezikov in berejo oba časopisa, bodo to lahko sami dognali. Debata se je razširila in so posegle vanjo tudi nekatere slovenske gospe in gospodične, ki so tudi nasprotovale predlogu. Med občinstvom so bili tudi podporniki predloga, vendar niso posegli v debato, ker so se baje ustrašili duhovnikovnega nasprotovanja. Da so bili med udeleženci tudi podporniki predloga, sem dočkal šele pozneje, ko so mi prišli čestitati.

Predsednik je po daljši razpravi debato ustavil, toda

predlog ni bil dan na glasovanje, kar je tudi proti pravilom. Vsak predlog, ki je podan in podprt, mora priti na glasovanje.

Torej toliko od sestanka Baragove zveze. Dodal bi še samo tole: Baraga je vsakemu narodu govoril in pisal v jeziku, ki ga je narod govoril. Tukaj je pa organizacija, ki se trudi za njegovo beatifikacijo, obenem pa gazi eno najosnovnejših Baragovih lastnosti in s tem zanikava njegovo odprtost do ljudske duše in njenega jezika. Baraga je vedno poslušnil ljudstvu, ni jim pa diktiral. Tukaj bi pa nekateri vodilni radi, kot je napisal g. J.P., brž vse poamerikanizirali. Naj še dodam, da je tako ravnanje tudi proti duhu II. vatikanskega koncila.

Po mojem mnenju je tako zadržanje do Slovencev hlinavsko. Vodstvo želi, da bi Slovenci Zvezo podprli, ne nudi jim pa niti tisto, kar je bilo osnovno Baragi.

Tone Arko

Vabilo na kosilo

Euclid, Ohio—Nenadna smrt Father Jožefa Varga, vice-postulatorja za beatifikacijo škofa Antona Martina Slomška, nas je vse, ki pri tem delu sodelujemo, zelo prizadela. Saj marsikdo sodi, da bo z njegovo smrtjo to delovanje prenehalo. Toda vsi vemo, da je bila pokojnikova srčna želja, da se delo za beatifikacijo škofa Slomška nadaljuje tudi po njegovi smrti. Prosimo Vsemogočnega, da bo naše delo in prošnje kmalu z uspehom zaključeno.

Nas vse, ki smo z rajnim Father Vargom sodelovali, navdaja praznina in čutilno, kaj smo z njegovim odhodom izgubili. Zavedamo pa se, čeprav ne bo več z nami, bomo vneto nadaljevali delo za beatifikacijo škofa Antona Martina Slomška.

Slomškov krožek, ki na tem deluje že mnogo let, bo tudi letos v ta namen pripravil kosilo v nedeljo, 11. novembra, v dvorani Sv. Vida, Cleveland, Ohio. Pričakujemo, da kot ste se vsako leto vabilu na kosilo odzvali v lepem številu, da bo tudi letos dvorana ves čas kosila polno zasedena. Za dobro postrežbo pač ni treba posebne reklame. Vsi, ki ste se prejšnja leta odzvali vabilu na Slomškovo kosilo, veste, da za takšno malenkostno vsoto \$4.00 (za otroke polovično), nikjer niste tako postreženi. Iste pridne delavke, ki vsako leto žrtvujejo svoj čas in delo za dobrobit naših namenov, bodo tudi letos to delo opravile.

Čas kosila bo od 11.30 ure predpoldne do 1.30 ure popoldne. Prosimo, da si pravočasno priskrbite vstopnice, da vodstvo kuhinje približno ve, koliko naj naroči in pripravi. Prejšnja leta sta v okolici fare Sv. Vida razpečevali vstopnice pokojna Ivanka Pograjec in pokojna Marija Zorenč, obe sta že v onostranstvu, sedaj pa je tam tudi duša te akcije nepozabni Father Jožef Varga. V hvaležnem spomin njim se udeležimo tega kosila.

Sedaj čakamo iz Rima poročila, kdo bo nasledil Father Varga kot vice-postulator za Slomškovo zadevo. Upamo, da bo to kmalu urejeno. Prosimo pa vse, ki jim je beatifikacija škofa Antona Martina Slomška srčna zadeva, da sodelujete z molitvijo in z gnotno pomočjo v ta namen. Naključje je letos, da bo ravno na Slomškov godovni dan, v nedeljo, 11. novembra, praznik sv. Martina, ko bo prirejeno Slomškovo kosilo.

M. T.

KANADSKA DOMOVINA

DOM LIPA

TORONTO, Ont. — Leto se nagiba v jesen. Včasih se še zasmije sonce. S toplim pozdravom leti čez nebesno plan in že je pozno popoldne ovito v zgodnje sence in rosnih plašč. Narava se koplje v zadnji lepoti rosnih trav in tisočeri barv. Ljudje spravljajo pridelke s polja in vrtov. Tržne stojnice se šibijo pod težo svežega sadja in zelenjave. Poletno cvetje razpiha poslednjo lepoto in nas spominja teka življenja od zgodnje pomladi, prekipevala jočega poletja in pokojnih jesenskih dni. Potem priromajo preko neba težki sivi oblaki in zakrijejo sonce, da postanejo dnevi mračni in otožni. Hladni vetrovi se poigravajo v drevesnih vejah in osipajo pisano listje na tla, kot bi hoteli vse spraviti k počitku.

V takih dneh se radi zatekamo v tople domove. Vsa dejavnost je osredotočena v manjši, intimnejši krog. Poiščemo si prijateljev in z njimi razpravljamo o minulih in bodočih dogodkih.

Ko se nahajamo v teh jesenskih dneh, mislimo nehotne na dneve, ki jih bodo naši slovenski bratje in sestre preživljali v Domu Lipa. Lipa nas spominja drevesa z mehkiimi rascistimi listi, ki dajejo prijetno senco v poletju in li-povega cvetja, ki je s svojim vonjem vabilo roje čebel v svoje vrhove in polnilo okolico s posebnim čarom domačega poletja. Pod vsako lipo so se ob večerih zbirali fantje in peli svojim dekletom. Pod njo je na kmečkem dvorišču stala utica, kjer so v nedeljskih popoldnevih počivali ljudje ter si nabirali znanja iz knjig in časopisov. Tam so prepevala dekleta in pripravljala ročna dela za svoj bodoči dom, poln čiste, preproste ljubezni in sreče, ki jo danes svet več ne pozna.

Lipa — slovenski simbol! Ohraniti ga hočemo tudi na kanadskih tleh. Tam ob malem potoku, na zemlji, kjer hočemo postaviti naš starostni dom, tam bo zrastle to slovensko drevo, v čigar senci bodo počivali naši rojaki, ki so nekoč prepevali pod njo in se hladili v poletnih večerih. In spet bomo vsi skupaj v varnem domačem zavetju preživljali dneve, ki nam jih je odmeril Gospodar življenja.

Do takrat pa nas čaka še mnogo dela. Denarna kampanja je v teku. Upajmo, da se bodo za to življenjsko potrebno akcijo široko odprla slovenska srca. Kakor smo ponosni tudi na naš starostni dom Lipa, saj bo to delo in žrtev naših rok, ki jih bo Bog stotero poplačal.

V vrsti družabnih prireditvev je sedaj velik družabni večer v newtoronski dvorani s soboto, 3. novembra. Za dobro hrano so odgovorne naše kuharice, za ples pa bo igral Lebarjev orkester.

Poslednje srečanje prijateljev in podpornikov Doma Lipa bo v nedeljo, 2. decembra, v hiši na 52 Neilson Drive, Etobicoke. Z vašo pomočjo in sodelovanjem bo takrat to poslastvo je naša last. Za vse bodo odprta vrata, vsakdo dobrodošel. Imeli bomo tkzv. "open house". Po nedeljskih mašah bomo servirali zajtrk.

Pričakujemo vas v polnem številu 3. novembra in 2. decembra.

V sklad Doma Lipa so darovali v avgustu in septembru v dolarjih:

a) Namesto cvetja za pokojno Ano Arhar družina Milan Kajfež (Chicago) \$100, Lojze Vovk \$30, F. Osredkar \$25;

b) F. Kosar \$50, L. Cvek \$50, L. Mlakar \$40, I. Kavčič \$20, F. Mehle \$100, Oshawa and District Association for Mentally Retarded \$344.

O uspehu nabiralne akcije bomo poročali ob zaključku kampanje.

Pripravljalni odbor
Doma Lipa

"Zgodovina Slovencev"

Cankarjeva založba
Ljubljana 1979

Izšla je nova knjiga "Zgodovina Slovencev". Med avtorji najdemo naslednje: Zdenko Čepič, prof. F. Grafenauer, prof. dr. V. Melik, prof. dr. M. Mikuž, Marko Ivanič (CK ZK, Slovenija). Primož Hainz (SZDL Slovenija) itd. 7 avtorjev in sodelavcev je iz Instituta za zgodovino delavskega gibanja.

Skoraj neverjetno zveni sestava urednikov te knjige. Če kje, je ravno v zgodovini potrebna objektivnost. Človeško in razumljivo je, da bo strankarski človek iz CK, recimo, pisal dogodke iz svoje perspektive. Ker je državljanski vojni in času po njej posvečene preko ene petine knjige, celo delo s tem trpi. Režim ne dopušča nobene kritike, le tako je možno razumeti, da v tako važnem delu ni niti poskrbljeno vsaj za videz nepristranosti.

Težka roka sistema se čuti v knjigi vse od fevdalnih časov naprej. Vse je pisano iz perspektive marksizma in razrednih bojev, to velja celo za desetletja pred prvo svetovno vojno in še bolj za dobo prve Jugoslavije. Vsa dogajanja so bila taka, da se čuti po opisu avtorjev, da je vse ljudstvo težko in željno čakalo odrešenja po partiji?

27. marec 1941 (stran 734): Puč v Beogradu — po Karde-lju, ki je največ citiran, ni predstavljal samo oficirskega puča, temveč je bil tudi posledica dolgotrajnih bojev in priprav KPJ.

Kot je znano in to seveda ni omenjeno, je bil puč zasnovan v času nenapadalne in prijateljske pogodbe med ZSSR in Nemčijo in iz tega izhajajočih kooperacij vseh komunistov v svetu, da se ta sporazum ne pokvari.

Knjiga omenja (stran 742) pohod 150 domačinov iz Mirne z nemškimi zastavami, ki so zahtevali priključitev Trebnja k Nemčiji. Knjiga pravi, da so to organizirali Nemci iz Mirne in njihova peta kolona. Ob tej priliki so Italijani streljali in je bilo 7 nepotrebnih smrtnih žrtev. Kot je splošno znano, je ljudi vodil v to nesrečo vsem znani slovenski komunist.

Stran 744: Nobena slovenskih legalnih strank ni mogla doseči enotnosti slovenskega naroda. Samo KPS je mogla oblikovati formalno in zgodovinsko povsem opravičeno novo vodstvo slovenskega naroda in to iz pozitivnih sil treh tradicionalnih političnih tabo-rov in iz naprednih sil strankarsko neopredeljenih. Prva etapa na tej poti je bila ustanovitev OF slovenskega naroda dne 27. aprila 1941.

Stran 745: Skupine OF, ki so se z delegati udeležile u-

stanovnega sestanka OF, so priznale pobudo KPS za ustanovitev OF in vodstvo KP v OF in NOB.

Ni bilo torej govora o komunizmu, temveč o boju za svobodo, na kar je mogel in moral pristati sleherni pošten Slovenec.

Stran 751: Dne 27. aprila 1941 se je pravzaprav vršil sestanek protiiimperalistične fronte, dočim se OF slovenskega naroda imenuje šele od nemškega napada na SZ (22. junija 1941), ker šele takrat se je vojna spremenila iz imperialistične v domovinsko vojno.

K gornjemu bi bilo za komentirati: V Ljubljanski pokrajini je bilo aprila 1941 mo- goče sto komunistov in pri prvem sestanku OF je partija kar naenkrat dobila legitimacijo, da vodi narod? Zadeva o ustanovitvi OF aprila 1941 je seveda privlečena za lase, ker takrat je šlo (vsaj tako po knjigi) samo za sestanek protiiimperalistične fronte?

Da na sestankih OF prvo leto ni bilo govora o komunizmu, to je prav verjetno, šlo pa je končno za to, kaj je KPS v resnici nameravala. Da je OF bila samo sredstvo za doseg nadoblasti KP, je bilo jasno, ako ne takoj v začetku, pa sigurno tekom 2 do 3 mesecev. Celotno obdobje leta 1941 naprej je zopet v tej važni knjigi postavljeno na fikcijo naroda noosvobodilne borbe, ki je bila že nešteto-krat dokazana kot nepravilna in samo vaba in fronta za rabo zavaznikov. Kako je še mogoče vztrajati na tej fikciji, ko je vendar J. Broz Tito javno na televiziji pred leti povedal: "Mi smo imali državljanski rat, ali o tome nis- mo mogli u ono vreme govo- riti."

Kardelj v pismu CK KPJ decembra 1941: "Naša akcija se je spremenila iz NOB v borbo proti domači buržuaziji." V podrobnostih obračuna s fikcijo borbe proti okupatorju Djilas v knjigi "Vojni časi" in nešteto drugih faktorjev bi lahko našte- li, neglede na to, jih pa ta knjiga sama našteva, kot bomo še videli kasneje, kot re- cimo:

Stran 753: Sklep OF 1. nov. 1941: po narodni osvoboditvi prevzame na slovenskem o- zemlju oblast OF v celoti.

Stran 767: Julija 1942 je bila konferenca KPS v Kočev- skem Rogu in Boris Kidrič je poročal: KPS v NOB je do- segla uspeh združitve ljud- skih množic v OF. Le dva ta- bora sta na Slovenskem: OF in Bela garda, ki ji branijo vstop v OF le razredni in- teresi. Boj proti Beli gardi mo- ra biti dvojen:

a) razkrinkavati jo kot oku- patorjevo podružnico,

b) vojaško jo uničevati. Niso komunisti krivi za na- stanek in razvoj Bele garde, temveč razredna nesoglasja. V Sloveniji je v OF ustvarje- na nacionalna enotnost, krši jo zaradi razrednih interesov le Bela garda, to pa je groba narodna izdaja.

K temu bi pripomnili, da je Kidrič nadvse spretno s per- spektive KPS poskušal nade- ti slovenski opoziciji pečat so- delovanja z okupatorjem in izdajstva; vendar je iz gor- njega nadvse jasno, da smo imeli za opravičiti s civilno vojno. Nespretno tudi naprti Beli gardi obrambo razrednih interesov. Le kakšne posebne interese je mogel imeti, skromni dolenjski kmet; pri- jel je pač za orožje, da je

branil svoje skromno imetje in svoje življenje. Če je že kje bila napaka, je bila v tem, da je to napravil šele, ko je revolucija že uničila 1500 nedolžnih slovenskih življenj.

Stran 791: Ena temeljnih nalog OF (KPS) je ohraniti politično enotnost slovenskega naroda med vojno in ohrani- ti jo tudi po vojni. Konec februarja 1943 se je Dolomit- ska izjava (Kocbek, Lubej, Rus) ozirala že tudi na čas po vojni in je strankarski plura- lizem bil obsojen kot nesmi- sel.

Naš komentar je skoraj od- več; ti gornji stavki več kot jasno kažejo, da je NOB fik- cija, revolucija pa dejstvo.

Stran 830: Pohod XIV. di- vizije iz Bele Krajine preko Hrvaške na Stajersko. Namen je bil izvesti mobilizacijo na Stajerskem, pomagati koro- škimi partizanom in Avstrij- cem. Zanimive številke: po- hod je divizija začela s 1112 ljudmi dne 6. jan. 1944 in 22. marca 1944 je imela divizija samo še 548 mož. V opisih raznih akcij se jasno vidi, da je partija skušala na celem slovenskem ozemlju že med vojno imeti kontrolo nad o- rožja sposobnimi moškimi. To se je delalo na več načinov:

a) en del mobilizirati;

b) drug del pa onemogočiti, ali da so jih spravili izven slovenskega ozemlja, ali celo fizično izobčili.

Konec vojne je moral po računih partije biti tak, da bo ona edina, ki bo imela orožje v rokah. Na človeške žrtve se partija med vojno popolnoma premisljeno ni ozirala, na- sprotno veliko jih je popolno- ma načrtno in namerno pov- zročila sama. Zanimivo je tudi, kar izhaja iz te knjige, da je partija poskušala pridobi- ti za borbo Italijane in Av- strijce, kar več kot nazorno kaže, da ni šlo za slovensko narodno osvoboditev, naspro- tno slovenski nacionalizem se na Primorskem in Koroškem ni smel poudarjati.

Stran 854: Avgusta 1944 je bilo osvobodeno ozemlje Gor- nje Savinjske doline. Bebler poroča, da je vse v zastavah brez rdeče zvezde. Mestno in trško prebivalstvo nas odli- čno sprejema, ni se pa še izlu- ščila iz njega plebejska plast in se povezala z nami. CK KPS je odgovoril, da se ne sme začeti z diferenciacijo v NOB, ker bi to pomenilo na- stanek Bele garde. Važno je, da gre vse v NOB. Diferenci- acija pa je možna le takrat, ko se bo reakciji vnaprej iz- maknila množična opora. Naj- prej se naj utrdi OF, potem naj bodo šele volitve. Glavno je mobilizacija.

Stran 767: V teh dneh je glavno poveljstvo opozorilo svoje enote na nekatere napake, ne nekaj tatvin, na nepo- trebno nadlegovanje ljudi, na nekatere surovosti in neupravičene zaplembe. Pojavljati se je začelo vojsvodstvo, ki je na žalost zelo razširjeno, ne- kateri partizanski voditelji so se imeli za neodvisne vladar- čke na ozemlju, ki so ga za- sedle njihove čete. In še sa- mokritika: Bilo je nekaj ne- upravičenih pomorov duhov- nikov. Nič imen, nič števil! (Naša opomba.)

Stran 770: Na osvoboje- nem ozemlju na Dolenjskem in Notranjskem so zemljo, za- plenjeno tujcem in domačim petokolonašem ali delili ali pa ustanavljali velike šovhoze, kar kaže na elemente demo- kratične in celo socialistične revolucije. Tako je tudi Slo-

venija prispevala nekaj nove- ga v razvoju marksistične znanosti.

Knjiga obširno opisuje par- tizansko življenje in delova- nje v revoluciji, vendar brez tehničnih in faktičnih podatkov. Sploh je vsa ta doba sta- tistično slabob obdelana, reci- mo, ni nobenega preciznega podatka, kak je bil vojaški rezultat bojev, v katere so bi- li partizani radi ali neradi res mnogokrat zapleteni. Vkljub vsemu se po tem velikem de- lu jasno vidi, da pomembnih vojaških akcij v Sloveniji med vojno ni bilo, ako iz- vzamemo prodor v drugi po- lovici aprila 1945 Jugoslovanske vojske iz Dalmacije proti Trstu in seveda proti Koro- škim, vendar takrat je bilo voj- ne že konec! Italijansko voj- no ministrstvo je objavilo pred leti statistiko vojnih žrtev v Sloveniji v letih 1941/42 in 1943 in njihova številka ni preseгла 500 mrt- vili. Nemci vse do aprila 1945 verjetno niso imeli niti toliko žrtev v Sloveniji. Z vojaške- ga stališča deset tisoč sloven- skih žrtev med vojno niso imeli nobenega smisla, vojna se ni končala zaradi tega niti en dan prej, nasprotno, voj- na je trajala v Sloveniji do 15. maja. S stališča revolucije je pa seveda drugačen račun. Brez te strašne tragedije na- roda bi verjetno KP ne zma- gala, vsaj ne v Sloveniji. Po- ložaj bi bil verjetno za Slove- nijo danes isti, ker bi bili "o- svobojeni" z juga, toda brez OF in KP bi Slovenci vstopili v drugo Jugoslavijo biološko za vsaj 60 do 70 tisoč ljudi močnejši.

O žrtvah revolucije, reci- mo o likvidacijah v Ljublja- ni, v knjigi z izjemo bana dr. M. Natlačena, ni govora. O kočevskem procesu (str. 817) je zapisal dr. Anton Kržišnik, da je bil temeljito in skrbno pripravljen in je zato bila iz- ključena vsaka krivica in po- mota.

V zgodovino slovenskega naroda to pot ni prišla niti besedica o usodi vrnjenih do- mobrancev, 12.000 po številu. Ali bo zgodovina o tem mol- čala?

Peter Urbanc

DOMA IN PO SVETU

**

Samo eden od povprečno 10 ljudi v naši deželi razume poleg angleščine še kak drugi jezik. Le 4% učencev in učen- kov višjih šol se uči poleg angle- ščine še kakkega drugega jezi- ka vsaj dve leti. Posebna predsednikova komisija svari, da bo tako omejeno znanje tujih jezikov imelo "težke posledice" za našo deželo v mednarodnih odnosih in v Enostanovanjska, 6 sob, na varovanju ameriških koristi v svetu.

**

Zvezno prometno tajništvo se pritožuje, da velika veči- na avtomobilistov vozi hit- rejše, kot je določeno. Na avtocestah Ohia je po uradnih podatkih v preteklih mesecih kar 79% vseh voznikov vozilo hitreje kot 55 milj na uro. Ohio je v nevarnosti, da izgu- bi 5.8 milijonov dolarjev zvez- ne pomoči za vzdrževanje av- tocest letno.

Osební dohodek v naši de- želi na splošno je tekom lan- škega leta porastel za 11.3%. Po podatkih Trgovinskega tajništva je znašal povprečno

na osebo \$7,836. V državi Ohio je bil nakaj večji — \$7,855.

V vladnih krogih, zlasti v Kongresu, razpravljajo o ve- čji spremembi zveznih dav- kov. Ko nameravajo znižati dohodninske davke, hočejo uvesti zvezni prodajni davek ali kot ga imenujejo — davek na dodatno vrednost (VAT). Tak davek imajo v večini ev- ropških držav, pa tudi v pre- nekaterih državah drugod po svetu. Poznavalci razmer tr- dijo, da bo do uzakonitve take davčne spremembe pri- šlo neoziraje se na to, kdo bo leta 1981 v Beli hiši.

Taka davčna reforma bo ko- ristila imovitim, škodljiva pa bo onim z malimi dohodki. Imovitim bo namreč znižan davek na osebni dohodek ob- čutljivo, revnim pa komaj kaj, oboji pa bodo morali dra- žje plačevati vsakdanje po- trebsčine.

**

Obresti na posojila so pre- tekli teden dosegla novo re- kordno višino v moderni dobi, 13.25% za najboljše in najza- nesljivejše izposojevalce. Fe- deral Reserve Board je dvig- nil obrestno mero za posojila včlanjenim bankam od 10.5% na 11%, kar je tudi nova re- kordna višina.

Zaloge blaga v skladiščih tovarn in trgovin so v letoš- njem juliju, zadnjem mesecu, o katerem so na razpolago po- datki, porastle za 1.9%. To napoveduje manjšo dejavnost industrije v prihodnjih mese- cih. Industrijska produkcija je v avgust padla za 1.1%.

Vse razpravlja o gospodar- skem zastoju, v katerega je de- žela zašla, nihče pa ni go- tov, kako obsežen bo ta in kako dolgo bo trajal.

(Iz "Glasa ADZ")

CLEVELAND, O.

MALI OGLASI

STANOVANJE V NAJEM

Petsobno stanovanje s ko- palnico, prenovljeno, zgoraj, v okolici Sv. Vida, oddajo. Prednost odraslim. 692-0667 ali 391-8875.

(X)

MORAMO PRODATI!

Zidana dvojna hiša, 6-6, blizu Holmes Ave.

Velik ranč v Mentorju, na velikem zemljišču. 3 spalnice, 2 kopalnici, dneva soba, dru- žinska soba, jedilnica, kuhinja z jedilnim kotom, veran- da z žarom na plin, klimatska naprava, v kleti lesen stenski opaz, garaža za 2½ avta.

Letoviška hiša na Kelley's Island. Spalni prostor za več kot 8 ljudi.

951-3225 po 6. uri zvečer (119-121)

NEW SLOVENIAN DOWNTOWN RESTAURANT

Needs part time help in SANDWICH ASSEMBLING. Location in the Old Arcade. Call 461-1902

(X)

HELP WANTED

Advertising Representatives needed to sell advertising

for the American Home newspaper. Excellent commission.

Call Madeline at 431-0628.

CLEVELAND, O.

MALI OGLASI

HIŠA V NAJEM

V Collinwoodski okolici. Enostanovanjska z dvema spalnicama, 1½ garaže, klet, Kličite 442-1026 (119-123)

HIŠA NAPRODAJ

Odpirna na ogled v nedeljo po 2. uri pop.

8243 Merrie Lane, Chesterland Iščete dobro kupčijo? Pri- drite pogledat to odlično hišo v brezhibnem stanju. Ogrev na plin, 4 spalnice, družinska soba s kamninom na drva, ku- hinja z vgrajenimi kuhinjski- skimi pripomočki, krasen lot (1 in pol akra). \$89,900. Kli- čite Elaine Bullock. 729-9258. DOLORES C. KNOWLTON, INC. 729-1971

(X)

Popravilo hiš

Za vsa popravila na hiši, zu- naj in znotraj, kličite 881-0683 po 5:30 zvečer.

(X)

Looking for couple to do light janitorial work at the Willoughby Office Bldg. Suite available plus salary. Call 732-7880

(X)

LASTNIK PRODAJA

Hišo s 6 sobami, 3 spalni- cami zgoraj, preprogami, ga- raža za 2 avta, v okolici sv. Jeroma. Kličite 486-0260 za sestanek.

(116-121)

House Work

1 day per week. References. 292-7090

(116-120)

HELP WANTED

Automatic Acme set up and Operate.

\$22,000

Plus company paid hospitali- zation, dental care, pension plan, disability & life insur- ance. 6 yrs. minimum exper- ience in close tolerance work. Interview by appointment only.

944-9000

(117-122)

FOR SALE

All brick, 3 bedrooms, fully carpeted, fireplace and basement. \$49,900. Off E. 185 and Lakeshore. Call 481-4373 after 5 p.m.

(117-119)

LASTNIK PRODAJA

zidano kolonialno hišo. 7 let stara. Moderno dekorirana, 3 spalnice. Centralna klimatska naprava. Razvedrina soba. Blizu Richmond Hts. Cena \$79,900. Kličite 585-7112.

(117-121)

BY OWNER

EUCLID

Tapestry Brick Veneer. 3 bed- rooms. 2 fireplaces. A-1. Maintenance free. E. 260 St. area. No reasonable offer re- fused. 943-3028.

(118-123)

Stanovanje v najem

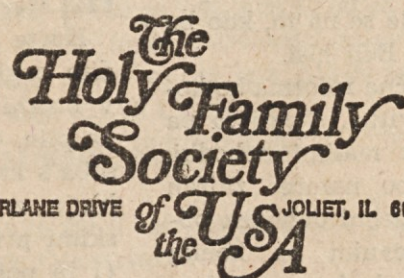
Petsobno stanovanje na Norwood Rd. oddamo. Kličite 432-2976.

(119-121)

Dramatsko društvo LILIJA praznuje 60-LETNICO OBSTOJA

v nedeljo, 28. oktobra, s sv. mašo v cerkvi Marije Vnebovzete ob 11.30 dopoldne in z
BANKETOM in plesom ob 1. popoldne v Slovenskem domu na Holmes Ave.

(Vstopnice: kličite 261-5568)

ONE FAIRLANE DRIVE of the USA JOLIET, IL 60434

Since 1914...

... the Holy Family Society of the U.S.A. has been dedicated to the service of the Catholic home, family and community. For half-a-century your Society has offered the finest in insurance protection at low, non-profit rates to Catholics only

LIFE INSURANCE • HEALTH
AND ACCIDENT INSURANCE

Historical Facts

The Holy Family Society is a Society of Catholics mutually united in fraternal dedication to the Holy Family of Jesus, Mary and Joseph.

Society's Catholic Action Programs are:

1. Scholarships for the education of young men aspiring to the priesthood.
2. Scholarships for young women aspiring to become nuns.
3. Additional scholarships for needy boys and girls.
4. Participating in the program of Papal Volunteers of Latin America.
5. Bowling, basketball and little league baseball.
6. Social activities.
7. Sponsor of St. Clare House of Prayer

Družba sv. Družine

Officers

President	Joseph J. Konrad
First Vice-President	Ronald Zefran
Second Vice-President	Anna Jerisha
Secretary	Robert M. Kochevar
Treasurer	Anton J. Smrekar
Recording Secretary	Nancy Osborne
First Trustee	Joseph Sinkovec
Second Trustee	Frances Klinak
Third Trustee	Anthony Tomazin
First Judicial	Mary Riola
Second Judicial	John Kovas
Third Judicial	Frank Toplak
Social Director	Nancy Osborne
Spiritual Director	Rev. Aloysius Madic, O.F.M.
Medical Advisor	Joseph A. Zalar, M.D.

HOLY FAMILY SOCIETY OF THE U.S.A. MINUTES OF THE SUPREME BOARD SEMI-ANNUAL MEETING - JULY 21, 1979

At this time, President Joseph Konrad gave his report and comments to the Supreme Board.

Welcome to this, our semi-annual meeting. I want to thank you, officers of the Supreme Board for your advice and counselling. It is through the combined efforts of everyone in the Society, Officers, Members and friends, that our Society can keep moving ahead and continue to be of service to our membership.

Our Society is being affected by the ECONOMIC slow down. However, based on our first six months experience, we have a sound improvement in our financial picture. In order to assure our continued growth I present the following objectives for our Society.

1. Continue to motivate our life insurance representatives to write more business with cash incentive programs.
2. We are developing, "AT GREAT EXPENSE" for our memberships a complete new accident and health portfolio which will enable our members the opportunity to purchase insurance at prices they can afford.
3. Our Society's investment portfolio is monitored constantly. The growth and success of our portfolio is due to an enormous amount of research, hard work, advice and then prudent investments... We will continue these efforts.

In conclusion, we are all proud of our Society. With God's help, we will continue to function in the true, fraternal chris-

tian spirit for our members.

This is my report to you. I thank you.

JOSEPH J. KONRAD,
President

A motion to accept the President's report was made by Joseph Sinkovec and seconded by Anton J. Smrekar. Motion carried.

There being no further business to entertain, a motion was made by Joseph Sinkovec and seconded by Anthony Tomazin that the meeting be adjourned.

The meeting closed with prayer at 1:00 P.M.

Nancy Osborne,
Recording Secretary

Vaclav Beneš-Trebizsky:

KRALJICA DAGMAR

ZGODOVINSKI ROMAN

Če se po mojih besedah razširi križ povsodi, kamor pojdem, potem bo tudi slovanski jezik v teh pokrajinah obvarovan, navalom nemških voda bo napravljena najtrdnjša meja, in tako, upam, da tudi svoji domovini izkažem veliko uslugo.

Vsi trije so prišli med tem v dvorec.

Tu jih res že niso mogli dočakati.

Za kake pol ure se je vrnil tudi Jitrenec s svoje ježe po obrežju, in v dvorani bukovskega staroste je sedlo okoli mize kakih deset duš, ki so bile vse kakor združene z najtesnejšo vezjo krynega sorodstva, ki so vse v resnični ljubezni, nenavadni odkritosrčnosti in v prijateljstvu, ki ne traja samo od danes do jutri, gorele druga za drugo.

Jitruška se je smehljala v najblaženejši zadovoljnosti, soprog ni spustil z nje pogleda niti za trenutek, njegova roka je bila v njeni, starosta Ljudevit je bil tudi zadovoljen v najvišji meri, in njegova soproga Živena ni vedela, katerega naj preje pogleda, ali hčer ali zeta; tudi gospa Adleta je bila, kakor da je pod tukajšnjim krovom pomladela, njeno čelo je bilo jasno, brez vsakega oblaka, tudi glas ji je postal zvočnejši in v oko prosto megla, le Draguška je bila, kakor bi se sedaj zamislila in tako se je zgodilo vselej, kadar so se njene oči srečale s Sobehrdovimi.

"Toliko dežel si prehodil, toliko gradov obiskal, toliko pesmi spel, torej nam pripoveduj o svojih dogodkih, tu imaš hvaležne poslušalce. Temno postaja, napravimo ogenj na ognjišču. Mogoče se nikdar več ne snidemo tako!"

"Da, težko kdaj, visoka gospa," je pritrdil starosta Ljudevit.

"Tako imenitni gostje — iz češke dežele!" je pristavila njegova soproga Živena.

"V naši domovini so taki večerni trenutki najprijetnejši časi. Do danes se jih rad spominjam in pozabljam pri-

tem na marsikako težavo sedanjih dni," se je oglašil oče Dobrogost.

Minulo je nekaj trenutkov, in plapolajoč ogenj na ognjišču je obsvetil celo sobo s čarobnim svitom.

Oknice so bile zaprte; zu-

JESENSKO ZASEDANJE JUGOSLOVANSKE ŠKOFOVSKE KONFERENCE

Dne 27. septembra 1979, pozno zvečer, je bilo v Zagrebu zaključeno redno letošnje jesensko zasedanje jugoslovanske škofovske konference. Sej, katere so trajale tri dni, se je udeleževalo 25 škofov. Kot gost sosednje avstrijske škofovske konference se je teh sej udeleževal gradščanski škof Laszlo. Večino časa so škofje posvetili razpravljanju o besedilu posebnega skupnega pastirskega pisma o spoštovanju človekovega življenja pred njegovim rojstvom. Obširnejše poročilo, katero so že na zadnji konferenci temeljito pregledali, bo v kratkem posebej objavljeno.

V naslednjem podajamo svojim bravcem poročilo o redni jesenski konferenci jugoslovanskih škofov po tem, kakor ga je dala ljubljanska Družina svojim bravcem v številki od 7. oktobra tl.

"Število nasilnih prekinitev nosečnosti, splavov, je v zadnjih letih doseglo zaskrbljujoč obseg. Marsikje je že preseglo število rojstev. Zato so jugoslovanski škofje čutili potrebo, da razložijo svoje poglede na trenutno stanje, hkrati pa da močno poudarijo božjo zapoved o spoštovanju človekovega življenja. Kristjana ta zapoved veže v vesti, pa čeprav je to dejanje po obstoje-

naj je vladala tišina. Le zdaj in zdaj je zabučal veter teh zatulil v dimniku, in zopet je bilo vse tiho. Zdelo se je, da dela tako le zato, da bi ne pozabil prastarih napevov.

"Sobehrd, bomo ti silno hvaležni!"

"Kakor izvoliš ukazati, svetla kneginja!"

Černinovec je govoril s pritenim glasom.

Draguška je sedela nekoliko v senci; tudi ona je hotela prositi Sobehrda, toda na nikak način ni mogla najti pravih besed.

"Sem sicer še mlad, malo izkušen; toda če me blagovolite poslušati, bom za nekaj časa pripovedovalec."

In Sobehrd je začel... V pričetku se mu je sicer klas nekoliko tresel, manjkalo mu je tudi izrazov, toda polagoma se je zvil v pripovedovanje, in potem ni nihče niti dihal.

(Dalje prihodnjič)

Če se niste naročniki
AMERIŠKE DOMOVINE,
postanite še danes!

lel slišati mnenje jugoslovanske škofovske konference o premiku nekaterih zapovedanih praznikov, zato so škofje na svoji jesenski redni konferenci tudi obširno razpra-

vljali o tem vprašanju. Seveda so pa prišla na tej konferenci na vrsto tudi številna tekoča vprašanja, katera mora Cerkev reševati v konkretnem času in prostoru.

Endorsed by:

State Rep. Dennis Eckart

AFL-CIO

UAW

ELECT ON NOV. 6th

Thomas L.

MEROS

PRESIDENT

of

EUCLID CITY COUNCIL

Citizens for Meros Comm., J. Tarantino, Chmn.

Making footsteps of her own...

ELECT

DOROTHY J. BURKHART

COUNCILMAN AT-LARGE

Chairman, Carolyn E. Chukayne, 934 E. 250 St., Euclid

NEW ENLARGED & REVISED EDITION!

SLOVENIAN INTERNATIONAL COOKBOOK

WOMEN'S GLORY - THE KITCHEN

To order, send \$6.00 including postage per copy to:

Slovenian Women's Union

431 N. Chicago Street — Joliet, Ill. 60432

ČE SE SELITE

Izpoimite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio 44107

Moj novi naslov:

MOJE IME:

Moj stari naslov:

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St.

431-2088

17010 Lake Shore Blvd.

531-6306

GRDINOVA TRGOVINA S POHIŠTVOM

15301 Waterloo Road

531-1235

SLOVENSKO-AMERIŠKI
PRIMORSKI KLUB
VABI

NA VEČERJO
S PLESOM

V soboto, dne 27. oktobra
ob 7h zvečer
v Slovenskem narodnem
domu na St. Clair Ave.

Igrali bodo VESELI SLOVENCI
Vstopnice so po \$9.00
in se dobe pri članih kluba
ter pri tajnici Pavli Rjavec
Pokličite 431-5030